

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే సుందరకాండే

॥ షష్ఠః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

॥ షష్ఠః సర్గః ॥

హనుమతా రావణస్యాన్యేషాం చ రక్షసాం గృహేషు సీతాయా
అనుసంధానం

స నికామం విమానేషు విచరన్ కామరూపధృక్ |
విచచార కపిర్దంకాం లాఘవేన సమన్వితః || 5.6.1 ||

ఆససాద చ లక్ష్మీవాన్ రాక్షసేంద్రనివేశనం |
ప్రాకారేణార్కవర్ణేన భాస్వరేణాభిసంవృతం || 5.6.2 ||

రక్షితం రాక్షసైర్భ్రమైః సింహైరివ మహద్ వనం |
సమీక్షమాణో భవనం చకాశే కపికుంజరః || 5.6.3 ||

రూప్యకోపహితైశ్చిత్రైస్తోరణైర్హేమభూషణైః |
విచిత్రాభిశ్చ కక్ష్యాభిర్ద్వారైశ్చ రుచిరైర్వృతం || 5.6.4 ||

గజాస్థితైర్మహామాత్రైః శూరైశ్చ విగతశ్రమైః |
ఉపస్థితమసంహార్యైర్హయైః స్యందనయాయిభిః || 5.6.5 ||

సింహవ్యాఘ్రతనుత్రాణైర్దాంతకాంచనరాజతీః |
ఘోషవద్భిర్విచిత్రైశ్చ సదా విచరితం రథైః || 5.6.6 ||

బహురత్నసమాకీర్ణం పరార్థ్యాసనభూషితం |
మహారథసమావాపం మహారథమహాసనం || 5.6.7 ||

దృశ్యైశ్చ పరమోదారైస్తైస్తైశ్చ మృగపక్షిభిః |
వివిధైర్బహుసాహస్రైః పరిపూర్ణం సమంతతః || 5.6.8 ||

వినీతైరంతపాలైశ్చ రక్షోభిశ్చ సురక్షితం |
ముఖ్యాభిశ్చ వరస్త్రీభిః పరిపూర్ణం సమంతతః || 5.6.9 ||

ముదితప్రమదారత్నం రాక్షసేంద్రనివేశనం |
వరాభరణసంహౌదైః సముద్రస్వననిఃస్వనం || 5.6.10 ||

తద్ రాజగుణసంపన్నం ముఖ్యైశ్చ వరచందనైః |
మహాజనసమాకీర్ణం సింహైరివ మహద్ వనం || 5.6.11 ||

భేరీమృదంగాభిరుతం శంఖఘోషవినాదితం |
నిత్యార్చితం పర్వసుతం పూజితం రాక్షసైః సదా || 5.6.12 ||

సముద్రమివ గంభీరం సముద్రసమనిఃస్వనం |
మహాత్మనో మహద్ వేశ్మ మహారత్నపరిచ్ఛదం || 5.6.13 ||

మహారత్నసమాకీర్ణం దదర్శ స మహాకపిః |
విరాజమానం వపుషా గజాశ్వరథసంకులం || 5.6.14 ||

లంకాభరణమిత్యేవ సోఽమన్యత మహాకపిః |
చచార హనుమాంస్తత్ర రావణస్య సమీపతః || 5.6.15 ||

గృహాద్ గృహం రాక్షసానాముద్యానాని చ సర్వశః |
వీక్షమాణోఽప్యసంత్రస్తః ప్రాసాదాంశ్చ చచార సః || 5.6.16 ||

అవప్లుత్య మహావేగః ప్రహస్తస్య నివేశనం |
తతోఽన్యత్ పుప్లువే వేశ్మ మహాపార్శ్వస్య వీర్యవాన్ || 5.6.17 ||

అథ మేఘప్రతీకాశం కుంభకర్ణనివేశనం |
విభీషణస్య చ తథా పుప్లువే స మహాకపిః || 5.6.18 ||

మహోదరస్య చ తథా విరూపాక్షస్య చైవ హి |
విద్యుజ్జిహ్వస్య భవనం విద్యున్మాలేస్తథైవ చ || 5.6.19 ||

వజ్రదంష్ట్రస్య చ తథా పుష్లవే స మహాకపిః |
శుకస్య చ మహావేగః సారణస్య చ ధీమతః || 5.6.20 ||

తథా చేంద్రజితో వేశ్మ జగామ హరియూథపః |
జంబుమాలేః సుమాలేశ్చ జగామ హరిసత్తమః || 5.6.21 ||

రశ్మికేతోశ్చ భవనం సూర్యశత్రోస్తధైవ చ |
వజ్రకాయస్య చ తథా పుష్లవే స మహాకపిః || 5.6.22 ||

ధూమ్రాక్షస్యాథ సంపాతేర్భవనం మారుతాత్మజః |
విద్యుద్రూపస్య భీమస్య ఘనస్య విఘనస్య చ || 5.6.23 ||

శుకనాభస్య చక్రస్య శరస్య కపటస్య చ |
హ్రాస్వకర్ణస్య దంష్ట్రస్య లోమశస్య చ రక్షసః || 5.6.24 ||

యుద్ధోన్మత్తస్య మత్తస్య ధ్వజగ్రీవస్య సాదినః |
విద్యుజ్జిహ్వాద్విజిహ్వానాం తథా హస్తిముఖస్య చ || 5.6.25 ||

కరాలస్య పిశాచస్య శోణితాక్షస్య చైవ హి |
ప్లవమానః క్రమేణైవ హనుమాన్ మారుతాత్మజః || 5.6.26 ||

తేషు తేషు మహార్హేషు భవనేషు మహాయశాః |
తేషామృద్ధిమతామృద్ధిం దదర్శ స మహాకపిః || 5.6.27 ||

సర్వేషాం సమతిక్రమ్య భవనాని సమంతతః |
ఆససాదాథ లక్ష్మీవాన్ రాక్షసేంద్రనివేశనం || 5.6.28 ||

రావణస్యోపశాయినో దదర్శ హరిసత్తమః |
విచరన్ హరిశార్దూలో రాక్షసీర్వికృతేక్షణాః || 5.6.29 ||

శూలముద్గరహస్తాంశ్చ శక్తితోమరధారిణః |
దదర్శ వివిధాన్ గుల్మాంస్తస్య రక్షఃపతేర్గృహే || 5.6.30 ||

రాక్షసాంశ్చ మహాకాయాన్ నానాప్రహరణోద్యతాన్ |
రక్తాన్ శ్వేతాన్ సితాంశ్చాపి హరీంశ్చాపి మహాజవాన్ || 5.6.31 ||

కులీనాన్ రూపసంపన్నాన్ గజాన్ పరగజారుజాన్ |
శిక్షితాన్ గజశిక్షాయామైరావతసమాన్ యుధి || 5.6.32 ||

నిహంత్రాన్ పరసైన్యానాం గృహే తస్మిన్ దదర్శ సః |
క్షరతశ్చ యథా మేఘాన్ స్రవతశ్చ యథా గిరీన్ || 5.6.33 ||

మేఘస్తనితనిర్ఘోషాన్ దుర్ధర్షాన్ సమరే పరైః |
సహస్తం వాహినీస్తత్ర జాంబూనదపరిష్కృతాః || 5.6.34 ||

హేమజాలైరవిచ్ఛిన్నాస్తరుణాదిత్యసన్నిభాః |
దదర్శ రాక్షసేంద్రస్య రావణస్య నివేశనే || 5.6.35 ||

శిబికా వివిధాకారాః స కపిర్మారుతాత్మజః |
లతాగృహాణి చిత్రాణి చిత్రశాలా గృహాణి చ || 5.6.36 ||

క్రీడాగృహాణి చాన్యాని దారుపర్వతకాని చ |
కామస్య గృహాకం రమ్యం దివాగృహాకమేవ చ || 5.6.37 ||

దదర్శ రాక్షసేంద్రస్య రావణస్య నివేశనే |
స మందరసమప్రఖ్యం మయూరస్థానసంకులం || 5.6.38 ||

ధ్వజయష్టిభిరాకీర్ణం దదర్శ భవనోత్తమం |
అనంతరత్ననిచయం నిధిజాలం సమంతతః |
ధీరనిష్ఠితకర్మాంగం గృహం భూతపతేరివ || 5.6.39 ||

అర్చిర్చిశ్చాపి రత్నానాం తేజసా రావణస్య చ |
విరరాజ చ తద్ వేశ్మ రశ్మివానివ రశ్మిభిః || 5.6.40 ||

జాంబూనదమయాన్యేవ శయనాన్యాసనాని చ |
భాజనాని చ శుభ్రాణి దదర్శ హరియాథపః || 5.6.41 ||

మధ్వాసవకృతక్లేదం మణిభాజనసంకులం |
మనోరమమసంబాధం కుబేరభవనం యథా || 5.6.42 ||

నూపురాణాం చ ఘోషేణ కాంచీనాం నిఃస్వనేన చ |
మృదంగతలనిర్ఘోషైర్ఘోషవద్భిర్వినాదితం || 5.6.43 ||

ప్రాసాదసంఘాతయుతం స్త్రీరత్నశతసంకులం |
సువ్ర్యాధకక్ష్మం హనుమాన్ ప్రవివేశ మహాగృహం || 5.6.44 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే సుందరకాండే షష్ఠః సర్గః ||